

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za inozemstvo celoletno K 240—

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 40—
za inozemstvo 55—

SLOVENE

== Inzerati: ==
Enostolpna petstvrsta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 6—
poslana itd. . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izbija vsak dan izvenom
ponedeljka in četrta po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herz. 7563.

Prekmurje ogroženo!

Zaznalo se je iz Beograda, da hočejo slovenski demokrati Prekmurje spraviti pod kako hrvatsko oblast. Ker gotovo nobenemu Hrvat in Srbi ni nič na tem ležeče, ali pride ta kos zemlje z 90.000 prebivalci pod Varaždin ali Maribor, zato zvrčamo vso krivdo narodnega izdajalstva na osebno odgovornost treh demokratskih poslancev, ministra dr. Kukovca, dr. Žerjave in prof. Reisnerja, ako se Prekmurje izgubi.

Prekmurci so se le iz ljubezni do svojega prekmurškega slovenskega jezika vzdržali kot Slovenci do današnjega dne. Knjižni slovenski jezik se že uči v šolah, ljudstvo tudi že čita knjižno slovenščino, a da bi morali Prekmurci zdaj zamenjati svoj ali knjižno slovenski jezik s hrvaščino, to jim je nepojmljivo. Če pridejo pod Varaždin, se bo pa to zgodilo. Upravni jezik bo kmalu samo hrvaški, kakor ga že državna železnica iz Zagreba sili v svojo upravo, tako da je n. pr. že imena železniških postaj »pohrvačila«.

Ko je bilo Prekmurje avgusta 1919 zasedeno, je prišla tudi po neki zmoti hrvatska finančna uprava v Prekmurje ter civilnemu komisarju dr. Lanjšiču ujela njegove žandarje in zabranila uradovanje. Posebna deputacija iz Prekmurja je šla takrat v Beograd ter je izjavila, da Prekmurci raje gredo pod Madžare, kakor da bi si dali z nasiljem vzeti svoj materni slovenski jezik. Vlada je to uvaževala. Zato je notranji minister Pribičević takoj odredil, da ostane Prekmurje v slovenski upravi.

Razmere se od takrat niso zboljšale, ampak poslabšale. Ker se ljudstvu v vsaki državi po vojski slabše godi kakor pred vojsko, zato tudi prekmursko ljudstvo ni povsod zadovoljno v novi državi, in misli, da je ogrska država boljša. Še bolj madžaronsko je menda Medjimurje, kjer je tudi občina nezadovoljna. Madžari znajo spretno gojiti madžaronstvo. Na meji Prekmurja na Ogrskem so nastavljeni prejšnji prekmurški madžarski eksponenti. Okrajni glavar beltski, dr. Cigany, je v Zalaegerszegu, okrajni glavar iz Murske Sobotice, Horváth, je v Monostru. V šolah ob meji so bivši prekmurški učitelji, na mejnih stražah sami bivši prekmurški žandarji. Ti imajo stalne zveze s Prekmurjem. Spionážna zadeva je le majhen drobček madžarske agitacije.

V Budimpešti izdaja Prekmurec profesor Mikola iredentistični list »Domovina«, ki je izborna urejevan za svoj namen. Izve za vse podrobnosti, ki se gode v Prekmurju ter hujska proti Jugoslaviji. V Radgoni se prodaja 2000 izvodov »Domovine«, drugo v Monostru in v vseh obmejnih krajih. »Domovina« je zdaj najbolj razširjen list v Prekmurju, ki se seveda širi skrivoma od hiše do hiše ter s svojo tajnostnostjo še bolj vpliva. Ogrska vlada je dala Mikoli 2 milijona kron za list. Naša vlada pa zatira prekmurški tehnik »Novine« na vse mogoče načine, namesto da bi mu dala podporo, da bi lahko v večjem obsegu in večkrat izhajal. Dr. Kandrič n. pr. konfiscira članek, ki utemljuje, da imajo starši pravico do šole, tako-le: »V Prekmurju je nad polovico verskih in občinskih šol. Država hoče te šole poddržaviti. Ljudstvo se upira, rekoč: Mi smo te šole sezidali, naše so, nočemo, da bi se v teh šolah učilo v svobodozidarskem duhu.« Gosp. cenzor, ali ne razume prekmurščine, ali ne razume vsebine teh člankov. S svojo nerazsodnostjo pa le neti nezadovoljnost in zadržuje narodno delo.

V Beogradu se je tudi govorilo o tem, da bi tvorilo Prekmurje in Medjimurje posebno oblast. Če se to zgodi, bo to madžaronsko ognjišče, ki bo delalo za priklonitev k Ogrski. Nekdo je celo mislil, da bi se še pridedal ljutomerski okraj pod Čakovce v Medjimurju. Tudi to je izključeno, ker Ljutomeržani ne bodo zapustili Maribora ter hodili gledat čakovskih madžaronskih židov.

Vsak čim, ki bi odcepil Prekmurje od drugih Slovencev, je okrepitev madžaronstva. Ni dobro, da se o tem piše, kakor tudi demokratski listi, zlasti Prekmurški glasnik, s svojo pisavo o Prekmurju dobri

stvari le škodujejo. Toda ker je Prekmurje po omenjenih načrtih v veliki nevarnosti, smo morali to omeniti, da se nevarnost ob 12. uri še odvrne. Kdor spravlja Prekmurje pod Čakovce ali Varaždin, ga sprav-

lja v madžarsko žrelo. Tako težko smo dobili Prekmurce, ki so si s težavo ohranili svojo slovensko zavest, s takimi lahko miselnimi načrti pa jih hočete s silo pomadžariti!

Nova „obznana“.

Se hujša reakcija na pohodu.

Beograd, 18. junija. Ljubljanski dopisni urad poroča: Posebna komisija, sestavljena iz delegatov ministrstva za notranje stvari, ministrstva pravde in ministrstva za socialno politiko je izdelala in včeraj izročila ministrskemu svetu načrt o »redu i radu«. Kakor je znano, je bila prošlo leto izdelana uredba o »redu i radu«, ki pa ni bila primerna, zlasti radi tega, ker je bila izdelana popolnoma neodvisno od naših razmer in zakonov. Ta novi načrt je z ozirom na svojo izdelavo popolnoma aktuelen ter so vanj sprejeta nekatera določila tujih držav, ki se tudi imajo boriti s protidržavno propagando. Končna določila v načrtu so izdelana na podlagi srbskega kazenskega zakona in poglavja, ki govori o veleizdaji. Po mnenju komisije so ta določila zelo dobra in efektivna, samo da niso izvrševalne oblasti srbskega kazenskega zakona dovolj strogo nastopale. Izpremembe in dopolnitve v tem poglavju kazenskega zakona, ki govore o protidržavni propagandi (vleizdaji), se nanašajo povsem na kazensko postopanje in posebno na hitro in točno izvrševanje kazni. Po določilih tega zakona se morejo kazni podaljšati do 50 let, globe pa povečati do 100.000 dinarjev. Po tem novem zakonu

bo pri komunistih kaznivo že samo izvalno uporabljanje rdeče zastave ter vsako najmanjše delo, ki bi škodovalo ugledu države in njenih organov. To je važno tudi za ostale vrste protidržavne propagande. Kar se tiče propagande, ki se vrši potemtiku, ker pa se predvidena v tiskovnem zakonu, se ne bo presojala po tem, temveč po kazenskem zakonu. Razen tega so izvršene nekatere izpremembe in dopolnitve tudi v zakonu o javni varnosti, zlasti z ozirom na razbojniško in roparsko akcijo v južnih krajih naše države. Pogosto se je tudi dogajalo, da so otroci vršili kazniva dejanja, ker pa se niso mogli pozvati na odgovor, so bili izpuščeni na svobodo. Medtem je v novi načrt vstavljeno določilo, da so starši odgovorni za kazniva dejanja svojih otrok. Končno so vstavljene v ta zakon tudi nekatera poostrena določila iz zakona o eksplozivnih snoveh. Ni hče ne bo smel brez opravičene potrebe in dovoljenja, ki ga bo izdajalo ministrstvo za notranje stvari, kupiti ali imeti eksplozivnih snovi. To so v glavnem določila, ki bodo stopila v veljavo, čim se sprejme ustava in ukine obznana, po določbah nove ustave in prehodnih odredbah.

Vprašanje reškega in baroškega pristanišča.

„Z Italijo še ni sklenjen noben sporazum!“

Beograd, 18. junija. (Izvirno) Na današnji seji ministrskega sveta je predsednik vlade g. Nikola Pašić obširno poročal o pogajanjih, ki jih je vodila naša vlada, oziroma on sam, zaradi pristanišč na Reki in v Barošu. Pri tej priliki je naglašal, da še ni sklenjen z Italijo nikak sporazum. Ni pa pojasnil vprašanja, ali je sklenjen sporazum z »neodvisno« reško državo. Zato pričakujejo v parlamentarnih krogih z veliko napetostjo javnega odgovora gosp. Pašića na interpelacije poslancev dr. Sim-

raka in dr. Trumbića.

Beograd, 18. junija. (Izvirno) Danes se je vršila prva seja zastopnikov trgovskih korporacij glede rešitve vprašanja baroškega pristanišča.

Pariz, 18. junija. Povodom prihoda lorda Curzona v Pariz, kjer sta ga sprejela na kolodvoru ministra Briand in Bartholet, poudarja francoski tisk, da je prava svrha Curzonovega prihoda ureditev vzhodnega vprašanja.

Huda ustavna debata v ministrskem svetu.

Beograd, 18. junija. (Izv.) Na današnji seji ministrskega sveta je došlo do burne debate glede upravne razdelitve države zlasti z ozirom na Hrvatsko. Hrvatski ban dr. Tomljenović je pred početkom seje dolgo konferiral s Pašićem in Pribičevićem. Rezultat njegovih izvajanj je bil, da je začela vlada glede upravne razdelitve države znatno popuščati, kar se je pokazalo očitno na današnji seji ministrskega sveta.

V debato je opetovano posegel tudi predsednik vlade Pašić. Po dolgi in mestoma jako ostri debati je prišlo do kompromisa med obema skupinama. Dosegel se je sporazum, da se bodo formulirale oblasti in da se črta čl. 135. ustavnega načrta o prehodnih naredbah. Glede maksimalnega števila prebivalcev, ki jih sme imeti ena oblast, pa ni prišlo do sporazuma.

Zahteva muslimanov.

Beograd, 18. junija. (Izv.) Zastopniki demokratskega in radikalnega kluba so imeli včeraj skupno posvetovanje glede zahtev muslimanov iz Južne Srbije o agrarnem vprašanju. Med zastopniki obeh klubov je prišlo v tem vprašanju do načelnega sporazuma. To se pravi, da so demokrati in radikalci pripravljeni na velike koncesije v agrarnem vprašanju na korist turškim begom in na škodo srbskih in turških malih posestnikov v Južni Srbiji, samo da si ohr-

nijo glasove turških begov pri odločilnem glasovanju. Demokratsko-radikalni sporazum glede agrarnega vprašanja pa morajo odobriti še ostale stranke, v prvi vrsti zemljoradniki, predvsem pa muslimani sami, s katerimi se še niso vršila nobena pogajanja, o katerih se pa čuje, da ne mislijo zlepa popustiti od svojih zahtev, kar bo izzvalo na drugi strani zopet oster odpor zemljoradnikov. Položaj vlade torej ni ravno najprijetnejši.

Konferenca v Portorosu.

Dunaj, 18. junija. (Izv.) Konferenca nasledstvenih držav, ki se bo vršila v Portorose 2. julija, se bodo udeležili poleg zastopnikov neposredno prizadetih držav, t. j. Jugoslavije, Čehoslovaške, Poljske, Nemške Avstrije in Italije tudi zastopniki Anglije, Francije in Amerike. Ameriški zastopnik se udeležuje konference samo kot op-

ne kot reden član konference. Poročilo, da se Mažarska ne bo udeležila konference, ni točno. Mažarska vlada je povabila sprejela. Predmet konference bo v prvi vrsti ureditev različnih gospodarskih vprašanj, ki še danes niso rešena, med temi je najvažnejše vprašanje kolikor mogoče neoviranega prometa med nasledstvenimi državami.

Pred važne odločitve na vzhodu.

Dunaj, 18. junija. (Izvirno) V beograjski in angleški listi obširno razpravljajo o resnem položaju v Mali Aziji. Zgodovina

malpaše z Rusijo je položaj popolnoma izpremenila in angleška vlada je znatno popustljivejša v svojih zahtevah. Vprašanje pa

je, če bo došlo v doglednem času do kaknega sporazuma med turško vlado v Angori in med entento, ker so zahteve turških nacionalistov jako dalekosežne. Turški nacionalisti odklanjajo a limine predlog angleške vlade, naj pripade cela Mala Azija Turkom z izjemo Smirne, ki naj bi tvorila s svojim zaledjem posebno avtonomno državo, in zahtevajo, da se proširi turško ozemlje do črte Enos-Midia. Temu načrtu se angleška vlada upira in ne namerava zapustiti Bospora in tudi ne umakniti od tam svojih čet. Glede direktne podpore Grkov se angleška vlada po najnovejših vesteh iz Londona še ni definitivno odločila.

Dunaj, 18. junija. (Izvirno) Sestane, ki ga bosta imela angleški državni tajnik za zunanje zadeve lord Curzon in francoski ministrski predsednik Briand, bo odločilnega pomena z ozirom na nesoglasja, ki vladajo med angleško in francosko vlado v maloazijskem vprašanju.

London, 18. junija. Angleška vlada nikakor ne namerava umakniti svojih čet iz Bospora in je odločena prevzeti katerekoli vojaške posledice, ki bi nastale vsled tega.

Za avtonomijo Slovenije.

Proti obupnim naporom demokratov in njihovih plačanih trabantov — samostojnežev, da dosežejo razkosanje že itak na vseh koncih in krajih okleščene Slovenije, doni mogočen protest celokupnega zavednega slovenskega ljudstva. Širok Slovenije se razlega glas: Enotno in avtonomno Slovenijo hočemo imeti! Glavni glasnik te zahteve pa so občinski odborniki, ki na sejah občinskih odborov, kljub terorju in grožnjam, vkljub vsem obljubam in poskusom podkupovanja, izvršujejo voljo svojih volivcev in sklepajo tozadevne resolucije, za katere glasujejo tudi oni pristaši samostojne, ki so spoznali brezvestno igro svojih voditeljev.

V naslednjem priobčujemo zopet imena novih 182 občin, ki so potom svojih odborov sklenile resolucijo za nerazdeljeno in avtonomno urejeno Slovenijo:

T i n s k o, pol. okraj Celje. — Zdole, okraj Kozeje. — Trg Pilstanj. — Drenskorebro. — Paureče pri Slovenjem gradu. — Dobje. — Višnja vas. — St. Vid nad Valdekom. — St. Ilj pod Turjakom, okraj Slov. gradec. — Okolica Soštanj. — Razbor pri Slov. gradu. — Sromlje, okraj Brežice. — St. Vid na Planini, okr. Brežice. — Polzela, sodni okraj Vransko. — Bezovica, okr. Konjice. — Teharje, okr. Celje. — St. Andraž pri Velenju. Šentjur okolica, okr. Celje. — Škale, okr. Slov. gradec. — Dobrna pri Celju. — St. Janž pri Dravogradu. — Šmiklavž, okr. Slov. gradec. — Golobinjak, okr. Brežice. — Imeno, okr. Brežice. — Zibika, okr. Celje. — Križe pri Trzinu. — Fara pri Kostelu. — Mavčiče. — Medvode. — Trebeljevo. — Dobrova. — Kamna gorica. — Moste. — Sv. Jošt. — Stara Loka. — Smlednik. — Rateče. — Gorje. — Sv. Andraž. — Velki Okič. — Velika Varnica. — Sv. Lovrenc. — Cirknica, okr. Maribor. — Jarenina. — Kaniža. — Vukovski dol. — Pesnica. — Polička vas. — Dogoš. — Gruškovje. — Zerkovci. — Vel. Nedelja. — Sardinje. — Trgovišče. — Vičanci. — Remeč. — Samušani. — Gor. Loznica. — Grlova-Banovci. — Kristanci. — Lukavci. — Ključarovci. — Logarovci. — Boreci. — Križovci. — Iljaševci. — Staranova vas. — Bundani. — Bučevci. — Vučjas. — Verzej. — Poharje. — Gornji Porčič. — Gornji Duplek. — Gornja Sv. Kungota. — Zupetinci. — Andrejci. — Smolinci. — Cogetinci. — Hajdina. — Zabovci. — Borovci. — Bukovci. — Stojinci. — Prvenci. — Pokoš. — Cven. Bistrica pri Rušah. — Sv. Križ. — Sv. Martin. — Trnovec. — Lanca vas. — Slovenja vas. — Podova. — Tinje. — Dolena. — Sv. Trojica v Haložah. — Podlehnik. — Nova Cerkev. — Murski vrh-Zasad. — Rihtarovci. — Brezje pri Studenicah. — Vurberk. — Sv. Jurij na Pesnici. — Svečina. — Gornje Hoče. — Stattenberg. — Dešne. — Sv. Ana. — Iblavec-Makole. — Stopno. — Pečke. — Jablanec. — Zikarci. — Ščavnica. — Ihovala. — Negova. — Ivanjci. — Ivsovc. —

Skoje. — Orehova vas. — Pernice. — Šlammjak. — Skorišnjak. — Presika. — Breg pri Ptuj. — Modraze. — Obrež. — Središče trg. — Radoslavci. — Hrastje-Muta. — Sv. Primož nad Muto. — Pušenci. — Črešnjevec. — Pretrež. — Hardek. — Žabjek. — Laporje. — Verhole. — Kočnica. — Cigonice. — Griže. — Sv. Peter niže Maribora. — Ješenca. — Rauče. — Morje. — Rdeči breg. — Kumen. — Rečenjak. — Ruše. — Kapela. — Št. Janž. — Sv. Lovrenc v Slov. goricah. — Sakušak. — Hlaponci. — Dragovič. — Osek. — Trnovski vrh. — Št. Ilj v Slov. goricah. — Plodašnica. — Šmiklavž. — Partinje. — Zamarkova-Lorinjanje. — Pivola. — Selec. — Črmanšak. — Gočova. — G. Voličina. — Šalovci. — Rogoznica. — Sp. Voličina. — Selnica ob Muri. — Šmartno ob Paki. — Sv. Andraž v Slov. Goricah. — Smolinci. — Rošpah. — Bistrica pri Limbušu. — Mala vas. — Biš. — Bišečki vrh. — Trnovska vas.

Ujetništvo župnika Klekla.

Dne 16. junija se je potom posredovanja poslanika SHS v Budimpešti vrnil v Belgrad župnik Klekl iz Prekmurja iz 15 mesečnega ujetništva na Madžarskem. Poslaništvo mu je poskrbelo vožnjo in na željo poslaništva je šel oproščeni župnik direktno v Belgrad, kjer je podal več potrebnih pojasnil na zapisnik. Doživljaji, ki jih župnik Klekl pripoveduje, kažejo na grdo, naravnost barbarsko početje ogrske vlade z ujetniki in še posebej z njim kot duhovnikom. Zaprt je bil v nečedni baraki skupaj z različnimi političnimi kaznjenci največ komunisti, katerih je na Ogrskem tem več, čim bolj jih zapirajo. Barake so bile obdane od žične ograje, zastražene od orožništva in vojaštva. Hrana slaba, tako da so bili ujetniki primorani si kuhati sami na štedilnikih, ki so jih jim domači darovali. Tudi župnik si je kuhil sam. Na stotine paketov živin in obleke in na desetisoče kron je donajala pošta vsak dan v barake, ki so jih ujetnikom poslali njihovi domači, drugače bi onemogli od lakote. Prati so si morali sami in vso nečednost pobijati sami vsako jutro in večer, da jih golazen ni ujedla. Zapor je bil strog, tako da župniku niti sv. maše niso dopustili. Vsako noč so reflektorji razsvetljevali žično ograjo in kdor se je približal, je bil na mestu ustreljen. Kdor je prišel v ograjo, je bil za 6 mesecev izgubljen, ker na Ogrskem se po sedanjem zakonu preiskava napram osumljencu ne prične pred 6 meseci in če je aretiraneč še tako nedolžen. Poseben oddelek v baraki pa je za one komuniste, ki so bili količkaj udeleženi pri komunistični vladi, takozvani teroristi — na te se še strožje pazi. Da bi se kaka eventualna zarota preprečila, so župnika premeščali iz enega taborišča v drugega. Tako so ga zadnje pot gnali z nasajenimi bajoneti v družbi uvoženih komunistov in nalovljenih pocestnih vlačug iz enega taborišča v vlak in ko so prišli zvečer v namenjeni kraj, so vse skupaj zaprli v eno večjo sobo, kjer so bili že internirani komunisti-teroristi. Kako more biti človeku in še posebej duhovniku celo noč v družbi komunistov in pocestnih vlačug, to si lahko vsak misli. Časopisje ni bilo dovoljeno, obiski prepovedani. Gosp. Klekl 15 mesecev ni odposlal in ne pisal enega pisma.

Mahniceva ustanova.

(Poziv in prošnja.)

Dr. Anton Mahnič je telesno sicer umrl, njegov duh pa ne sme zamreti med nami nikdar. Rod, ki ga je on vzbudil, mora in hoče doseči, da se tradicija Mahničevega duha živa vzdrži preko sedanosti v generacijah za nami. Duhu Mahničevemu pa se je zahotelo mladeničev in mož, polnih energije v službi božanskih idej Resnice, Dobrote in Lepote, a predvsem mladeničev in mož z jasnimi načeli, ki si znajo v luči katoliške misli v sebi stvarjati in ohranjati skalnato značajnost, narodu pa v luči iste katoliške misli odločno braniti svetlinje vere in svobode ter mu utirati času primerna pota socialnih in gospodarskih reform ter kulturnega življenja sploh. »Akademija gospoduje izobraženec in po tej razširja svoje gospodstvo nad narodi, v nji se določuje tok in razvoj duševnega gibanja v ljudstvu« (RK IV 201). Tako se je on zavedal vloge, ki jo ima temeljita strokovno-znanstvena izobrazba po načelno ubranih duhovih v človeški družbi.

Na svojem obnem zboru dne 24. februarja 1921 je Leonova družba v Ljubljani ob spominu na svojega velikega duhovnega ustanovitelja sklenila postaviti Mahničev spomenik, ki bi njegovemu duhu odgovarjal, ter v ta namen pooblastila svoj odbor, da zbira denarna sredstva za »Mahnicevo ustanovo«, iz katere bi se podpirali katoliški akademiki, ki bi si v tujini ali kjerkoli hoteli izpopolniti svojo znanstve-

In zakaj vse to! Gosp. Klekl župniku je v fari, ki meji na Ogrsko. Le ta je z ostalim Prekmurjem pripadla Jugoslaviji. Župnik je pa deloval vedno v slovenskem narodnem duhu za združenje z Jugoslavijo, zato so ga Madžari ugrabili in ga trpinčili, da se bojimo za njegovega duha, da ni zgubil svoje prožnosti in svežosti. V 15 mesečnem duševnem in telesnem trpljenju se pač človek stré in ubije. A župnik Klekl ne toži, saj je trpel za svoj narodni ideal, a nekaj ga boli, kar je razbrati iz njegovih resnih besedi — ko je on trpel baš vsled svojega delovanja za Jugoslavijo, ko so ga vlačili od civilnega do vojnega sodišča, je ugledal med svojimi protipričevalci svojega sodeželana — svobodnega Jugoslavana, ki je hodil pričevati zoper njega iz Jugoslavije na Madžarsko, znan protivnik Jugoslavije — čitut iz Lendave. On se prosto kreče, dela kar hoče, gre kamor hoče — polno prostost živa in zakaj — ker je demokrat. V znak zadoščenja je poslaništvo SHS v Budimpešti župnika Klekla v ponedeljek lepo sprejelo, dalo mu avtomobil na kolodvor, dočim so ga še v nedeljo preganjali z nasajenimi bajoneti — in za malo časa ga bodo Jugoslavanski demokrati psovali kot državni nevaran element.

Češko-slovaška.

Narodna skupščina.

Praga, 18. junija. (Izv.) Češkoslovaška narodna skupščina se snide 24. junija in bo zborovala do konca julija.

Masaryk se vrne koncem meseca.

Praga, 18. junija. (Izv.) Predsednik češkoslovaške republike Masaryk se bo koncem junija vrnil z otoka Capri v Prago.

Poljski konzul v Moravski Ostrovi.

Moravska Ostrova, 18. junija. (Izv.) Za konzula poljske republike je imenovan inž. Bratkovski, ki je vnet pristaš male entente.

Povratak dr. Beneša.

Praga, 18. junija. (Izv.) Zunanji minister dr. Beneš se je vrnil s svojega potovanja v Pariz in London.

Politične novice.

+ »Zakaj so klerikalci za avtonomijo?« Na to vprašanje odgovarja »Napreč« in za njim »Slovenski Narod«: »Klerikalci niso bili še nikdar za plemenske meje, zdaj pa so i pri nas i pri Hrvatih — samo zato, da se vzdrže še nekaj let pri jasilih.« — Če so bili »klerikalci« kdaj za zedinjeno Slovenijo ali ne (torej za plemenske meje!), če so ustanovili kdaj Vseslovensko ljudsko stranko ali ne, o tem ne govorimo, ker to vsak ve. Gre torej le za vzdrževanje pri jasilih potom avtonomije. Ali ne veste, da tiči v tem očitano javno priznanje, da imajo SLS v Sloveniji večino? Ali ne čutite, kakšna izpoved lastne slabosti so te vaše besede, ko že kar vnaprej obupavate in priznavate, da ne boste nikdar imeli večine v Sloveniji? Delajte, da vam bo ljudstvo zaupalo! Ali se ne sramujete v teh svojih besedah izražene razodele javne skrivnosti, da prodajate interese Slovencev in slovenskega ljudstva v Belgradu samo zato, da pridete do političnega vpliva in veljave ne iz lastne moči kot mi in s poštenim delom za ljudstvo, ampak s srbsko pomočjo in na podlagi obznan? Takih izjav si želimo še nekaj.

+ Jutrovi za — avtonomijo? »Jutru« se je začelo nekaj svitati, da namreč za-

hteva po avtonomiji le ni tako prazna stvar, kakor je to doslej zatrjevalo. V večerajšnjem uvodniku piše, da bi se dalo za avtonomijo mnogo doseči, toda za enkrat to ni bilo mogoče, ker so odšli iz konstituante — kdo? Klerikalci seveda! Sedaj, ko je centralizem že takorekto sprejet, vpiljejo ne na sebe, ampak na klerikalce! Prav tako se razvija cela stvar, kakor rešitev valutne reforme. Tudi takrat so gospodje prav dobro vedeli, kaj se pripravljajo, pa niso pravočasno nastopili proti nameram belgrajske vlade, ampak so jo na vse pretege hvalili in povzdigovali do neba, dokler ni bila cela zadeva v ministrskem svetu — rešena in sprejeta. Ko so pa videli, da je stvar gotova, so se začeli oglašati v »Narodu«, ki je prinašal prav lepe članke o tem vprašanju iz peresa gg. dr. Tavčarja in dr. Puca, proti relaciji 1:4. Seveda so ostali ti članki glas vpiločnega v puščavi. Da pa odvrnejo krivdo od sebe, zato so začeli gonjo po stari navadi proti »klerikalcem«, češ, ti so krivi! Edini brezpogojni centralist v Sloveniji je ostal le še — »Slov. Narod«, ker ni več blizu g. dr. Tavčarja, da bi spustil v »Slov. Narod« zopet par svetlih žarkov.

+ »Vlada išče opozicionalce.« Ker je vlada prišla vsled odhoda komunistov in ostalih »prevratnih elementov« v tesne škrpice, je začel g. Pašić vabiti načelnike opozicionalnih strank k sebi, da razgovarjajo. Načelniki so prišli v Pašićev kabinet. Pašić migne slugi, namreč zaradi obilnatne kave. Potem pa pristopi k gospodom, jim dela lepe, elegantne, lahke poklone in jim sega v desnico. Ko pride do g. Deržića, ga pogleda s svojimi dobrikastimi očesci in pravi: »Kaj tudi Vi?«

+ Najnovejša senzacija. »Slov. Narod« je obdolžil velike lesne tatvine Vinka Pernata, veleposelnika in krčmarja pri Sv. Vidu pri Ptuj. Sedaj pa »Slov. Narod« popravlja, kar je zagrešil pod naslovom »klerikalna zlobnost«. »Slov. Narod« je postal čez noč klerikalen, si radi te »Narodove« novice liberalni Ljubljanci zdaj sramežljivo šepčejo na uho.

Shod zaupnikov SLS v Kranju.

V ponedeljek, dne 20. junija, bo ob 11. uri v Ljudskem domu v Kranju shod zaupnikov SLS. Poročal bo g. posl. Brodar o političnem položaju. Stvar je silno važna! Pristaši, pridite vsi pravočasno na shod!

Ali potrebuje izvolitev ljubljanskega župana pritrditve regentove?

Občinski red za mesto Ljubljana določa, da mora izvolitev župana potrditi cesar. Ta določba pa je izpremenjena po naredbi celokupne narodne vlade št. 308 z dne 28. januarja 1919 (Uradni list št. XLIII), ki pravi v § 2 doslovno: »Pri upravnih poslih, pri katerih e bilo po avstrijskih zakonih treba pritrditve ali odobritve deželnih zborov, nadalje pri tistih, pri katerih je bilo poleg tega treba še cesarjeve pritrditve, preide ta pravica pritrdjevanja, odobravanja ali potrjevanja na celokupno Narodno vlado SHS v Ljubljani.« — Ta naredba je še sedaj v veljavi in po tej bi imela tedaj naša deželna vlada kot naslednica bivše Narodne vlade potrditi ljubljanskega župana.

menik, ki bi njemu odgovarjal. Njen poziv in prošnja imamo zgoraj pred seboj.

Kakor moramo biti Leonovi družbi hvaležni, da je sprejela nalogo in delo za spomenik, tako z iskrenim veseljem pozdravljamo način, kako naj bi ta spomenik stal pred nami. Da, to bo spomenik, ki bo vedno živel, ki bo Mahniča v naši sredi nešteto krat ponavljal. Potrebujemo mož temeljitega strokovnega znanja, odkritih katoliških načel, mož skalnate značajnosti. Takih mož je Mahnič vedno želel, kakor jih naravno vsak želi, ki se zaveda, kaj pomeni globoko znanje za narodovo kulturo. Mahničev spomenik hoče prav take zbirati krog sebe! Leonova družba ne bi bila mogla osnutku za Mahničev spomenik dati prikupljivejše oblike, kakor mu jo je dejansko dala! Pripricani smo, da bo isto konstatirala vsa naša javnost, ki se zaveda, kaj je Mahnič našemu narodu, in da bo poziv in prošnja Leonove družbe z enako iskrenostjo sprejela in pozdravila, kakor smo jo mi. Kakor je nek daj Mahnič zbiral »darove za mlade pisatelje«, tako naj njegov narod pričinja se daj zbirati za njegove »darove za Mahničovo ustanovo«. Naj ta ustanova zraste čim preje do primerne višine, da do sijajne višine! Kar bo tukaj narod prispeval, to se bo v duševnih energijah tisočero k njemu zopet povračalo. Zato na delo! Darovi in prispevki za »Mahnicevo ustanovo« se pošiljajo na naslov tč. blagajnika Leonove družbe: Dr. Ivan Fabijan, bogoslovno semenišče v Ljubljani.

—o—

Če je g. dr. Baltič kljub jasnemu zakonitemu določilu predložil potrditev ljubljanskega župana belgrajski vladi, je s tem vnovič dokazal, da ne mara spoštovati naših avtonomnih pravic niti tam, kjer jih zakon izrecno predpisuje.

15 letnica najstarejšega odseka Orla.

Telovadna organizacija, ki se čuti v svojem živahnem delovanju vedno mlado, nikakor ne misli živeti od stare slave in obletnic, pa vendar spomini na prestane boje in vztrajno delo požive naše vrste, da hite še z večjim poletom za svojimi visokimi cilji. Zato upamo, da v korist naši misli opozorimo krščansko slovensko javnost na 15letnico jeseniškega Orla. Če sme kak odsek gledati z veseljem na svoje — hvala Bogu — plodonosno delo, sme odsek na Jesenicah. Kje je bil v teh letih — posebno, ko so bile naše vrste še redke — telovadni nastop, da ne bi bilo Jeseničanov?

Najstarejši je ta odsek. V tajniški knjigi beremo dne 26. svečana 1906: »Danes se je ustanovilo telovadno društvo Orel z namenom, da združuje krščansko misleče fante v svoji organizaciji.«

Zanimivo je, da si je nadel že takrat ime Orel, ime, ki je bilo za vse sprejeto šele par let kasneje v Bohinjski Bistrici in ki je danes znano vsemu katoliškemu slovenskemu svetu.

Prvo pobudo za ustanovitev je dal br. Čuk, tedaj kaplan na Jesenicah in sedaj župnik v Kranjski gori. Zbirali so se in telovadili do leta 1907. v zasilnih prostorih. To leto so se preselili v novi Delavski dom na Savi.

V nedeljo, 26. junija, hoče odsek proslaviti to pomembno obletnico. Vse, ki žele obnoviti lepe spomine orlovske mladosti, vabimo, da se nam ta dan pridružijo. Odseki, kjer so Jeseničani sodelovali, ste še posebno vabljivi! — Takoj po dohodu vlaka bo na Plavžu sv. maša, po maši pa tabor, kjer govori župnik Čuk in zastopnik O. Z. Popoldne javna telovadba.

Na svidenje! Bog živi!

Prekmurje.

Velik ljudski tabor v Prekmurju. Na Vidov dan, 15. t. m. se je vršil v gozdnem zatišju velikega strehovskega gorskega gozda pri kapeli in studencu sv. Vida ob ogrski meji ljudski tabor. Govorila sta dr. M. Slavič in gerent Božidar Sever. Tabora so se udeležili tudi vodja prekmurškega okrajnega glavarstva dr. Lipovšek, predsednik višjega šolskega sveta dr. Bevk, inženir Hupka in domače učiteljsko osebje.

Mažarska agitacija. Radi špijske zadeve v Dolnji Lendavi je bilo od vojaške oblasti odvdenih v preiskovalni zapor že 15 oseb. Nadaljnje aretacije slede. Priporočamo samo, naj pazijo, da ne bo nedolžnih žrtve, ker to več škoduje ko koristi. Krivcev ne bo težko dognati. — Notranje ministrstvo in poverjenstvo bi moralo bolje zabraniti, da se ne bo širila iredentistična »Domovina«. Namesto tega pa cenzurira v »Novinah« koncipist pri namestništvu okr. glavarstva v Dolnji Lendavi n. pr. notico, kjer se neki trgovec s podpisom pritožuje, da je moral plačati 220 K globe, ker so njegova »teleta blejala«. »Novine« preganjajo, »Domovine« ne zabranjajo, »komarje precejajo, velblo-de pa požirajo.«

Najnovejša laž madžaronov. Celo Prekmurje je ob ogrskih mejah obdano od madžarskih špijonov, ki trošijo po svojih zaupnikih vznemirljive vesti o Prekmurju. Zadnjič pride dober Slovenec k meni z vprašanjem, ali je res, da Prekmurje pride nazaj k Ogrski, češ, da so že Rumuni dali nazaj Ogrm Erdeljsko in Čehi Slovaško, vse je že zopet madžarsko, samo Prekmurje še ni Madžarska sprejela nazaj, ker se briga prej bolj za večje dežele, od Prekmurja pa upa, da se prostovoljno zopet priklopi k Ogrski, ker bi se sicer masčevala nad Prekmurci. Ta laž je šla od ust do ust. Komaj sem dokazal možu, da je to neumnost. Proti takemu rovarjenju bi si moralo naše uradništvo in učitelstvo pridobiti zaupanje ljudstva, dočim si ga je dozda le odbijalo s svojim preganjanjem prekmurščine (prekmurskega katekizma), s svojim malenkostnim šikaniranjem (tudi pri poverjenstvu za uk in bogočastje) s svojim zaničevanjem verskega prepričanja prekmurskega ljudstva. — Boljševiski komisar Pandurovič, pravoslavni Srb, je hodil h katoliški službi božji, da bi pokazal, da spoštuje verski čut Prekmurcev. Slovenski demokrati pa se norčujejo z vero in duhovništvom. Zato nimajo zaupanja. Zaupanje pa uživajo skrivni agitatorji, ki na tihem delajo proti Jugoslaviji.

Državni železnici v Zagrebu. Ravnateljstvo državnih železnic v Zagrebu je dalo napraviti na postajah v Prekmurju nove napise v latinici in cirilici. Krajevna imena pa je tu in v voznem redu grdo spakedrilo. Naj si Hrvati enkrat za vselej zapomnijo, da je to Prekmurje in ne Prekomurje. Doljno Lendavo so spremenili v Donjo Lendavo, Mursko Soboto v Murske

Suboto itd. Zdaj se še dobi vozni list, če kdo izgovori ime postaje slovensko, Dolnja Lendava in Sobota. Lahko pa se zgodi, da pride kmalu čas, da poreče kak uradnik: »Nima Dolnje Lendave, nima Murske Sobotel«, kakor se je to zgodilo v »vila-jetu Kärnten«, da nismo dobili voznic, če smo rekli Celovec namesto Klagensfurt. Prekmurske občine so že vložile protest proti tem imenom.

Stalerske novice.

š P. Alfonz Svet, minoritski župnik iz Št. Vida pri Ptuj, je te dni prestal srečno težko operacijo v deželni bolnišnici v Ljubljani. Vendar je še v veliki nevarnosti njegovo življenje, zato ga priporočamo vsem njegovim prijateljem in znancem, posebno duhovnim sobratom v molitev.

š Koprivnica. Novi zvonovi. Dne 12. junija t. l. smo dobili tri nove bronaste zvonove. Naredila jih je stara Kruppova zvo-narna Berndorf A. G. pri Dunaju na Spod. Avstrijskem. Delo samo hvali svojega mojstra. Kaj tako blagodnečega si nismo upali pričakovati. Uglasi so natančno po naročilu v durovem trizvoku es g b, c pa je prej bil v stolpu — zelo svetlo in veselo zvonjenje! Naročeni so bili dne 26. novembra min. leta, 1 kg za 320 nem.-avstr. kron; sedaj je cena nekoliko višja. Tehtajo: zvon es (največji) 1378 kg, zvon g 641 kg, zvon b 394 kg; skupaj 2413 kg. Cena je okroglo 3 vožnjo vred 176.000 jugoslov. kron. — Generalna direkcija za carino v Belgradu je dovolila prost uvoz treh zvonov z ozirom na to, da nima župnijska cerkev M. B. v Koprivnici niti premišnega niti nepremičnega premoženja, niti naloženega cerkvenega denarja, da bi mogla plačati carino; občani pa so tudi siromašni. Podpisala je občina, v kateri stoji župna cerkev, in pristojno okrajno glavarstvo. Urgirali so razni poslanci, katerim smo hvaležni. Pred vsem pa zahvala sosedom in Amerikancem in vsem, ki so pripomogli k tako krasnemu zvone-nju. Montirali so zvonove in jih v stolp potegnili domačini brez vsake hibe in nesre-če; največje zasluge ima Janez Stare, ki je vodil vse priprave prav mojstrsko.

Dnevne novice.

— Položnice priložimo tekem prihod-njega tedna vsem p. n. naročnikom, katerim je oziroma bo koncem tega meseca potekla naročnina na naš list. Denar naj se odpošlje zanesljivo do 1. julija, ker bomo s tem dnevom pričeli ustavljati list vsem zamudnikom.

— Moralna propalost. Ena najbolj zna-čilnih lastnosti moralne propalosti je po mnenju vseh pedagogov lažnivost. In laž-nivca zasačimo vsakokrat, kadarkoli de-nuncira liberalno časopisje poštene ljudi srbofobstva. Tako sta se lagala »Jutro« in »Slov. Narod«, ko sta poročala o nekem govoru dr. Oblaka pred poroto, ki si ga dr. Oblak tam ni upal govoriti. Pač pa sta »Sl. Nar.« in »Jutro« s korajžno lažnivostjo pod-teknili g. dr. Natlačeno besede, ki si jih dr. Oblak — pred poroto — ni upal trditi. Kaj poreče k tem lažem g. dr. Oblak? Bo-li kot borec proti moralni propalosti, kot ka-kršnega se je geriral pred poroto, desavui-ral »Narod« in »Jutro«? Akc pa tega ne stori in ne pove, kaj se je dejansko upal trditi pred poroto, potem bo pa javnost mo-rala zapeti drugo pesem o narodnem hero-izmu, ki se skriva za plot liberalnega časopisja. Za nesramnost pa, ki sta jo »Jutro« in »Narod« v tem slučaju zagrešila, bodo gotove odlične osebe iz JDS malo hvalež-ne; čez par mesecev že bosta imela »Jutro« in »Narod« priložnost, zgražati se nad res-nično moralno propalostjo svojih lastnih, odličnih prištejev.

— »Jutrova« umetnost in politika. »Jutrov« kolporter dnevnih vesti je iztuh-tal, da je avtor »Učiteljice Pavle«, ki se je te dni uprizorila v mariborskem gledališču, — klerikalec. Zato je baje »Straža« vabila svoje somišljenike, naj se predstave ude-leže. Duševni oče te »Jutrove« notice se je pa vendar korenito blamiral. Zakaj med Remici ga ni človeka, ki bi bil kaj literar-nega napisal, niti ne dr. Remic. Pač pa je »Učiteljico Pavlo« napisal Alojzij Remec, kakor je »Jutro« samo poročalo pred nekaj dnevi pod rubriko »Prosveta«. Seveda je med urednikom o prosveti v »Jutru« in med prijateljem Remicev tolik prepad, kakor med umetnostjo in poulično politiko. Prvi gotovo ve in se veseli, da so minuli časi, ko je naša umetnost hoté ali nehoté nosila strankarski klobuček. Politični umetnik raznih dnevnih novic v »Jutru« pa žaluje po tistih časih in razpredeljuje sebi v to-lažbo in drugim v zabavo slovensko umet-nost v demokrasko (starinsko in mladinsko), klerikalno, samostojno kmetsko, na-rodno-socialistično itd. O, ben Akibal

— Kmetijski in gospodinjski tečaj. Prošnje za učiteljska tečaja na kmetijski šoli na Grmu in na gospodinjški šoli v Mar-janišču v Ljubljani naj se predlože potom dotičnega šolskega vodstva. Prošnji ni tre-ba kolekovati in je vse potrebne podatke navesti brez prilog, kar naj prosilci uva-čujejo.

— Uradne ure poverjenika za javna dela. Uradne dneve bo imel poverjenik za javna dela A. Jamnik, in sicer v četrtek, dne 23. t. m., v Litiji, v ponedeljek, dne 27. t. m., v Novem mestu, v četrtek, dne 30. l. j., v Mariboru in četrtek, dne 7. julija, v Kočevju. V vsakem tre krajev bo sprejem stranke na okrajnem glavarstvu od 9. do 13. ure.

— Razpisani ste mesti uradnih živino-zdravnikov pri okrajnem glavarstvu v Lo-gatcu in Radovljici. Natančnejše določbe so razvidne iz razpisa v »Uradnem listu«.

— Natečaj za nabavo blaga za žimnice. Poverništvo za socialno skrb, invalidski ode-brega želi nabaviti približno 810 metrov do-brega blaga (grad ali keper) pri širini 4 do 120 cm za izdelavo žimnic. Pismene ponudbe (za-pečatene in kolkovane) z vzorci vred naj se pošljejo omenjenemu invalidskemu oddelku najkasneje do 24. junija 1921.

Ljubljanske novice.

lj Pogreb v petek umrlega zlatomaš-nika M i h. K o r o š c a bo danes, v nedeljo, popoldne ob 3. uri iz žalnega doma, Ahac-ljeva cesta 3. Prijatelji in znanci počaste spomin rajnika-trpina z obilno udeležbo.

lj Proslava 20letnice smrti pesnika Murna Aleksandrova. Danes ob 10. uri do-poldne bomo tiho proslavili življenje pes-nika Murna Aleksandrova. Pridite vsi na pokopališče sv. Krištofa k njegovemu gro-bu. — Dijaki ob 20letnici njegove smrti.

— Rokodelski dom. V ponedeljek, 21. t. m., ob 8. uri zvečer se vabijo v dru-štveno dvorano vsi člani (mojstri in po-močniki) z družinami k važnemu sestanku.

lj Promocija. V torek, dne 21. junija t. l., ob 12. uri dopoldne bo v zbornici na tukašnji univerzi promoviran g. S r e č k o F e r j a n č i č za doktorja tehnike.

lj Strah v demokratskem taboru. De-mokratom gre slabo. Pri volitvah so popol-noma pogoreli in to kar dvakrat, pri držav-nozborskih in pri občinskih. Izpolnila se jim je iz rok celo Ljubljana, kar jih je pre-treslo kot mrzlica. Vsled teh volitev so iz-gubili celo zaupanje g. Praprotnika, ki je začel z neko sumljivo natančnostjo pregle-dovati in sestavljati različne tiskarske bilance, vsled katerih bi moral eventuelno precej globoko poseči v svoj žep. Ker je pa g. Praprotnik dober gospodar, zato sega v žep raje takrat, kadar kaj v žep dene, ne takrat, kadar bi moral kaj ven vzeti, po-sebno če vidi, da itak nič ne pomagajo no-bene žrtve več. Zadnje upanje in zadnja rešilna bilka za JDS ali po novem: za DS je bila — farška gonja! A glej! Ali ti ne izide ravno v hipu, ko je bilo vse najlepše napeljavano in se je začela ustanavljati »Svobodna Misel«, narodno-socialistična »Jugoslavija« in zapiše: »Farška gonja, kakor so jo doslej gojili Jedsesarji, pa še pač ni naprednost, še manj pa kulturnost. Najboljši dokaz za vse resnične naprednja-ke, da so dosedanje »farške« gonje liberal-cev klerikalizem le krepile, je zmaga SLS pri veliki večini občinskih zastopov. Teh metod »boja« zoper klerikalizem se NSS pač ne bo nikoli posluževala. Narodni so-cialisti uveljavljajo svoj narodnostni, na-predni in socialni program z delom za na-rod, ne pa z zabavljanjem na nasprotnike in s »farško gonjo.« — Zopet nova smola.

— Saperlot, kdo bo pa zdaj »gonil farje«? — Tako so se vpraševali in stikali glave skupaj. Dr. Tavčar je revež-bolnik in je tudi prepošten, s tem torej ni nič. Tone Kristan in Kukovec sta preveč životna in raje sedita kakor lovita. Nekateri komuni-sti zopet pravijo, da je treba farje kar po-bit. To zopet ni nič. Če bodo pobiti, kaj pa potem? Kaj naj pa potem gonimo? Edi-na naša nada, naš up in naš ponos so bili še nekateri narodni socialisti, in sedaj tudi ti! Oj, ta Pesek! Gosp. Praprotnik jih tudi ne bo gonil, ker raje lovi kaj boljsega, zajce in srne — čemu mu pa bodo ujeti farji? Ostane le še dr. Žerjav. Klic: »Ta pa še goniti ne zna!« — Žalost je v hiši JDS, žalost!

lj Trg Tabor. Sokoli čutijo, da se zgodi ljubljanskemu prebivalstvu krivica, ako se zazida trg Tabor s Sokolskim domom, me-sto da bi se pretvoril v lep in za tamošnji del mesta potreben park. Zato predlagajo v demokratskih glasilih, da se v nadomestilo za trg Tabor otvorijo občinstvu — privatni vrtovi. Bo že bolje, da se j a v n i t r g, do-ločen za park, prepusti svojemu prvotnemu namenu in si Sokol I. zgradi svoj dom na kakem p r i v a t n e m prostoru.

lj Potrditev ljubljanskega župana. De-želna vlada za Slovenijo je dne 16. t. mes. predložila volitev ljubljanskega župana belgrajski vladi s predlogom, da se gospod Anton Pesek potrdi kot župan, ker proti njemu ni nobenih zakonitih pomislekov, edinole, da je bil trikrat kot odgovorni urednik »Jugoslavije« kaznovan radi zane-marjenja uredniške paznosti, kar pa tudi po mnenju obznanke vlade ne more biti po-vod za nepotrditve.

lj Iz šentpeterske zakristije »Sloven-skemu Narodu« in njegovemu poročevalcu. Imenovani list se je pritoževal, da so dne 12. junija 1921, ko je bila 10 letnica šent-peterskega Orla, dušni pastirji v šentpe-terski župniji pozabili na krste, katerih je od pol 4. do pol 5. ure popoldne čakalo v

zakristiji pet, eden da je bil celo napove-dan za 3. uro, pa ni bilo nobenega duhov-nika. V tolažbo tem povem, da je na napo-vedani krst gospod kaplan čakal, pa so h krste pripeljali šele ob 4. uri. Podpisani sem tudi čakal in bil na razpolago od 3. do pol 5. ure. Imel sem v cerkveni dvorani shod moške Marijine družbe, in bi bil krstil, če bi me bili poklicali. Kriv bi bil to-rej cerkvenik, ki ni poklical, če je sploh kdo ob napovedani uri čakal. Priče moji iz-javi so vsi možje, ki so bili pri shodu. Imena vedno lahko povem. — To resnici na ljubo. — V Ljubljani, dne 18. junija 1921.

— Župnik Jan. Petrič.

lj Drage matere! V torek, 21. junija, ob pol 8. uri zvečer bo v veliki dvorani Uniona važen materinski sestanek, h kate-remu Vas prijazno vabi — Odbor Kola Ju-goslovanskih Sester v Ljubljani.

lj Poziv vpokojencem, invalidom in vdovam južne železnice. Društvo vas po-ziva na protestni shod, ki se vrši v četrtek, dne 23. t. m., ob pol 11. uri dopoldne na vrtu pri »Novem svetu«. Udeležite se ga v največjem številu, da tam protestiramo proti zavlačevanju izplačila draginskih do-klad na milostne pokojnine, ki jih zadržuje edino ministrstvo, kajti južna železnica je pripravljena izplačati takoj. — Odbor.

lj Zgubil je mal deček v soboto zvečer na poti od Jugoslovanske tiskarne mimo finančne direkcije, po Streliški ulici do otroške bolnice 60 K (tri bankovce po 20 K). Pošten najditelj je naprošen, da jih prinese v naše uredništvo.

Najnovejša poročila.

SEJA USTAVOTVORNE SKUPŠČINE.

Belgrad, 18. junija. (Izv.) V današnji seji konstituante je prvi govoril o 8. oddelku demokrat Radović. Za njim je govoril slo-venski socialdemokrat dr. Korun, ki je glede člena 95. zagovarjal čim večje samo-upravne edince. Nato je bila lista govornikov zaključena. Govoriti je še hotel slo-venski narodni socialist Brandner, a je skupščina sklenila, da se seja zaključi in da se vrši prihodnja seja v sredo ob de-vetih dopoldne.

BAN TOMLJENOVIC PRI REGENTU.

Belgrad, 18. junija. (Izv.) Danes ob 11. dopoldne je bil sprejet v avdijenci pri re-gentu Aleksandru hrvatski ban dr. Tomlje-nović. Avdijenca je trajala tri četrt ure. Dr. Tomljenović je regenta informiral o poli-tičnem položaju na Hrvatskem. Današnji pristanek ministrskega sveta, da se črta čl. 185. ustavnega načrta, pripisujejo vpli-vu dr. Tomljenovića.

PASIČ VABI...

Belgrad, 18. junija. Ministrski pred-sednik Nikola Pašić se že nekoliko dni pogaja s socialnimi demokrati, narodnimi socialistoma in republikanci. Ministrski predsednik Nikola Pašić bi hotel, da vsto-pijo socialni demokrati v vladu, narodna socialisti in republikanci pa da bi vodili lojalno opozicijo. Veruje se, da bo ustava sprejeta v sredo in da si je Pašić zagoto-vil 220 glasov.

TRGOVINA Z ODESOM.

Moskva, 18. junija. Posadke italijanskih ladij, ki prihajajo v Odeso, pripovedujejo, da se italijanski in carigradski trgovski krogi živahno zanimajo za obalno trgovino v Rusiji. Posebno veliko zanimanje kažejo lastniki ladij. V Odeso prihajajo neprestano natovorjene inozemske ladje.

DOGODKI V GORNJI SLEZIJ.

Lyon, 18. junija. Položaj v Gornji Sle-ziji je neizpremenjen radi trmoglavosti sve-ta dvanajstotice in generala Hoferja. Za-vezniki so soglasnega mnenja, da se tako stanje ne more dovoliti. Poslanika Francije in Anglije sta včeraj storila radi te zadeve demaršo v Berlinu, vendar pa se je zopet pojavilo pangermansko mišljenje, ki dobiva podporo tudi od vlade, kakor se zdi. Od-govor na to demaršo je dal nemški zunanji minister v taki obliki, kakor da bi bil v tej zadevi inspiriran od časopisne polemike.

RUDARSKA STAVKA NA ANGLEŠKEM.

London, 18. junija. Izvrševalni odsek rudarske zveze je sklenil pozvati vse delav-ske zveze, katerih se tičejo mezdni spori, naj se v kratkem zberejo in se posvetujejo, kako bi se z nacionalno akcijo očuvala med-sebojne delavske zahteve. Hodge je izjavil, da bi pomenilo splošno stavko, ako bi se s tem predlogom strinjale vse delavske zveze.

London, 18. junija. Lloyd George je obvestil izvrševalni odsek rudarske zveze, da je vlada pripravljena čakati na posredo-vanje le do jutri večer.

Prosveta.

pr Premiera Alojzija Remčeve »Učiteljice Pavle« v slovenskem narodnem gledališču v Mariboru 16. junija 1921 je dosegla v igri in igranju celoten uspeh. Bil je večer, kakor jih naše mariborsko gledališče ne more mnogo za-znamovati, v nekaterih ozirih pa prav nobene-ga. Opažalo se je predvsem, kako drama, igraci in občinstvo vsi skupno delujejo, vsem da gre samo za stvar. Malo, prav malo med gle-dalci jih je bilo, ki bi ostali nezačuden. Občinstvo je vztrajalo mirno in strpno štiri ure, gibalo se samo okoli predmeta. Človek

more v veliko veselje enkrat to glasno pove-dati, ker so to res trenotki med nami. — Dru-ga plat pa so bili igralci. Večina njih več ni mogla podati, kakor smo videli. Podgorska, Nučič, Skrbinek in — Povhe, vsa čast jim, sploh skoro vse bi morali naštet. Drama sa-ma je izborna prenesla prvi ognjeni krst in pi-satelju na delu iskreno čestitamo. Joso Josta.

pr Glasbena Matica v Ljubljani. 2 javni produkciji gojenec glasbene šole se vršita v dvorani hotela Union in sicer I. v ponedeljek, dne 20. t. m., II. v sredo, dne 2. t. m., vsako-krat ob 8. ur zvečer. I. javna produkcija gojen-cev konservatorija Glasbene Matice v Ljub-ljani se vrši v petek, dne 24. t. m., v veliki dvo-rani hotela Union, začetek točno ob 8. uri zve-čer. Vstopnice za vse tri produkcije šole in konservatorija Glasbene Matice se prično pro-dajati v petek, dne 17. t. m., v trafikii v Pre-šernovi ulici, kjer se dobi tudi natančen spo-red. V soboto, dne 25. t. m., ob 4. uri pop. pa se vrši interna vaja gojenec glasbene šole pred stariši v dvorani Glasbene Matice, Vego-va ulica št. 7/II.

pr Razstava risb dijakov kr. drž. gimnazi-je v Kranju bo v nedeljo, dne 26. t. m. odprta od 9. ure dopoldne do 6. ure popoldne. — Fr. Kopač, akad. slikar.

Učiteljski vestnik.

Slomškova zveza. Odborova seja bo v torek, dne 21. t. m., ob pol 11. uri v tajništvu. Na dnevnem redu več važnih zadev. — Š. (K)

Orlovski vestnik.

Prvi gorenski orl. tabor v Kranju.

V l a k i bodo vozili v Kranj (zjutraj) iz Ljubljane redni ob 6. uri 30 minut in iz Šiške izrdni okoli 8. ure; iz Jesenic oba redna vlaka ob 5. uri 30 minut in ob 8. uri 30 minut in iz izrdeni okoli 8. ure; iz Jesenic oba redna vlaka med kolodvorom in savskim mostom, bo kre-nil po prihodu gor. vlaka ob poldnesetih k sv. maši na trg. Zvečer bodo odhajali vlaki iz Kranja: piroti Ljubljani ob 7. uri 40 minut, ob 9. uri 30 minut (izrdeni) in ob 10. uri (izletniš-ki); na Jesenice pa ob 7. uri 40 minut in ob 9. uri 30 minut. Vstavljali se bodo vsi na vseli postajah. Tržičan bo vozil redno, a bo pomno-žen; enako Kamničan, ako se prijavi pravočas-no dosti velika udeležba, bo vozil tudi tu iz-reden vlak. Polovično vožnjo plača, kdor se izkaže z izkaznico Orl. Zveze. Zato nemudoma prijavite odseki število udeležene-cov, da vam pošljemo izkaznice (po povzetju stane vsaka izkaznica 4 K). Z izkaznico pla-čate na domači postaji cel listek v Kranj, tam ga daste orl. pisarni žigosati, nazaj ne plačate nič. Izkaznico izpolnite s črnilom (ime in dat-um 3. 4. VII.). Kdor se ne bo javil vsaj do 26. junija, mu ne bo lahko dostavili izkaznice in bo najbrž moral plačati celo vožnjo. L e t a k e in pl a k a t e širite povsod in opozorite, da se predajajo vstopnice za telovadbo po 8 in 5 din. (sedeži!), 2 din. (stoječi!), za veselico pa po 2 kroni: v Kranju (Ilirija), Ljubljani (Nič-man), Kamniku (Grašek J.), Škofji Loki (De-beljak), na Jesenicah (I. konsum), Radovljici (J. Bulovec) in v Trzinu (Tavčar). Zberite ta-koj denar po vaseh in pošljite enega po vstop-nice k prodajalcu, ki vam je bližji. S r e č k e bodo po dve kroni. Za srečolov je zbranih že dokaj lepih daril, zlasti izdelki nekaterih go-renjskih trvd. Druge prosimo, da takoj od-pošljejo darila, ker za urejevanje rabimo dosti časa in bi radi zadnje dni dobitke razstavili na ogled. Vsak odsek naj za I. gorenski orl. tabor pošlje vsaj 5 do 10 dobitkov, nabranih doma in v okolici. Pošljejo se na: kateheta J. Žužek, Kranj. Vsem dosedanjim darovalcem: Bož povrnil K o s i l o bomo mogli naročiti sa-mo za tiste osebe, ki plačajo vnaprej domače-mu društvu po 20 kron vsaj do 27. junija. Pri-glasje za kosilo naj skupno pošljijo odseki ali druga društva (obenem z denarjem) na Orlov. zvezo v Ljubljani najpозneje do 29. junija. Na-ročil brez denarja ne sprejemamo. Od točnosti je največ odvisno, kako bo potekel ta ogrom-ni tabor. Gg. lesne trgovce še enkrat prosimo za deske (vsaj do 27. t. m.).

Jesenjski Orloj praznuje 26. t. m. svojo pet-najstletnico. Zjutraj je najprej poskusna okrož-na tekma. Ob dohodu vlaka sprejem gostov. Potem na Plavžu sv. maša in tabor. Nato ob-hod. Popoldne telovadba. Vse odseke in vse naše prijatelje vabimo, da se gotovo udeleže v obilnem številu.

Ljubljanski veliki semenj.

Vzorčni veliki semenj v Ljubljani se vrši nepreklono v dnevih od 13. do 24. avgusta t. l. Na to se občinstvo opozarja zato, da se ne bi dalo begati po raznih govoricah, češ, da se je prireditelj odložila za en mesec. Merodajne so le objave, ki jih sporoča Sejmiski urad, ki ima svoje prostore v Ljubljani, Turjaški trg št. 6/II. Urad daje dragovolje in brezplačno vse infor-macije, ki se tičejo ljubljanskega velikega semnja.

Prijavnice so dospele v tako velikem šte-vilu, da je prostor popolnoma oddan. Prijavni-ce onih strank, ki so se iz kakršnegakoli vzro-ka zamudili, se bodo vpoštevale le še do 25. t. m. Interesenti se v lastnem interesu opozarja-jo, da se čimprej priklase. Sejmiski urad jim bo šel na roko, vkolikor bo mogoče.

Zanimanje inozemstva za prvi vzorčni ve-liko semenj v Jugoslaviji je izredno veliko. Za-radi tega je moral Sejmiski urad imenovati oficijelne zastopnike v inozemstvu, tako za Češkoslovaško (trvdko Čechoslavia v Pragi, trvdko Lebet. Curti & Co. v Parizu, trvdko Rudolf Drufovka v Trstu in trvdko Triglav v Draždanih). Najbrže bo treba imenovati še ka-kega zastopnika v inozemstvu. Tiskajo se že umetniški plakati, delo našega priznanega slikarja prof. Vavpotiča.

Sejmiski urad priporoča izložnikom, naj se kolikor mogoče poslužijo reklame, ki je naj-boljša sredstvo, da postane trvdka znana v trgovskih krogih. Za reklamne napise in table bo na razstavišču dovolj prostora, ki bo za re-klamo nalašč rezerviran.

Gostilničarji in kavarnarji, ki reflektirajo na točenje pijač na Ljubljanskem velikem se-mnju, naj se obrnejo na Zvezo gostilničarjev, ki jim bo dala vse potrebne informacije, Kdor si pa želi drugih informacij, naj se obrne narav-nost na Sejmiski urad, Turjaški trg št. 6/II, te-lefon št. 140.

Stanovanje s hrano in souporabo gla-silovirja se išče pri boljši rodbini za prijazno in mirno gospodstvo. Ponudbe pod »Stanovanje s hrano 910.« na unravo »Slovenca«.

Sprejem takoj brezplačno vbogo pošteno deklico, ki bi se učila kuhati in opravljala vsa navadna dela. Antonija Burger gostilničarka, Prisojna ulica št. 5.

Prvovrsten mizar za tovarno stolov se sprejme. Stadler, Ljubljana Sodna ul. 11.

Pohištvo

za sparno sobo, fino, dobro ohranjeno, se proda. Selo 41.

Prodaja se hiša s hlevom in skednjem ter lepim sadnim vrtnom pri cesti, pol ure od Skofjeleke in toliko od kolodvora, vse v dobrem stanju, krito s cementno opeko, pripravno za vsako obrt, posebno za žganjekuho, ker je pri hiši studenec, v vasi Pungert št. 18, pošta Skofjaloka. Več se poišče pri M. Oblak v Puštalju št. 37.

Perico za 1 do dva dni v tednu rabim. Plača in oskrba dobra. — Naslov pove iz prijetnosti uprava lista pod št. 2079.

PRODAM

1 nov, lep voz na dva sedeža (izredno lepo delo)
1 rabljen voz na dva sedeža
1 voz na peresih (zapravljenec).
Vozovi se ogledajo pri Janez Zorman, Sp. Siska, Celovška cesta 91.

V stalno službo se sprejme prvovrstna

pisarniška moč

popolno znanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi ter dvojnega knjigovodstva. Ponudbe naj se pošilja na Knežvo oskrbnitvo v Konjicah.

Išče se za 1. julij ali takoj, čisto

mesечно sobo

z električno razsvetljavo proti dobri najemini. Ponudbe pod „Centrala 2144“ na upravo „Slovenca“.

Zvonovi.

Stroji

za obdelovanje

lesa.

Turbine.

Strojne tovarne in livarne d. d. Ljubljana.

Specijalno izdelovanje

jeklenih rolet

Proo v Jugoslaviji!

Prevzema izvršbo vseh vrst jeklenih rolet za nove gradnje, trgovine, izlozbe in odre. — Vsaka naročba se izvršuje na lastnih strojih v roku od 48 ur. Popravila brzo in ceno. Graditeljem, trgovcem in obrtnikom znaten popust. Zahtevajte cenike z oznako mere. — — —

Mirko Benić, Zagreb. Opazovanja 11.

Prodaja note za glasovir cerkvenih in narodnih pesmi. Rus, Smartno pri Litiji, 24.

Fizol samo bel, mandalon in koks (prepelicar) kupim ali zamenjam za rdečega ali druge vrste in doplačam eno kuno pri kilogramu. Sprejemem vsako, tudi najmanjšo množino. Fran Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36.

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrasniku.

Kristalna soda
Glauberjeva sol kalc. in krist.
Grenka sol, prosta
Pralni prašek
Natrijev in kalijev soliter
Zelena in modra galica
Kalijeva sol
Superfosfat
Prstene barve
Antichlor
Chromkali
Žveplena kislina
Solna kislina
Politrova kislina
Črnila v vseh vrstah in barvah
Štampiljska barva brez olja
Gumi arabicum
»Neosan« terpentinova krema za čevlje
Modrilna esenca
Črnilo za usnje.

I. Jugoslov. tovarna

za gume in kovinske predmete d. z o. z.

Slovenska Bistrica

oferiramo naše prvovrstne rožene gume v vsaki velikosti in po vsakem vzorcu s cenami brez konkurence.

Zahtevajte cenike! Prodaja na veliko!

„Sijeme“ prva jugoslov. tovarna kovčegov, torb in kožnatih roba, ZAGREB, Meduličeva ul. 12, dvor. desno.

priporoča svoje veliko skladišče: vzornih kovčegov, potnih kovčegov, potnih torb iz kože in jadrana, platna, kožnatih škatelej s in brez predalčij, brodskih in robnih kovčegov, map za spise, ženskih torbic, kakor tudi majhnega kožnatega blaga. — Sprejema se vsa popravila.

EXPORT. IMPORT.

Zahvala

vsem, ki sočustvujejo z nami ob izgubi ljubljene soproge, hčere in matere, gospe

JUSTE KUSS,

vsem spremljevalcem na njeni poslednji poti, darovalcem vencev in šopov, predvsem veleč. duhovščini. Posebna zahvala veleč. pridigarju Fr. Lukmanu za ljube in jive obiske med boleznijo in spremljanje na zadnji poti. Tisočera zahvala plemeniti hišni gospe Nataliji Geramb za ves njen trud in podporo v bolezni, v zadnjih urah in pri pogrebu.

V CELJU, dne 16. junija 1921.

Žalujejo ostali.

Valovito lepenko (Wellenpappe)

v zavitkih kakor tudi v škatljah iz valovite lepenke izdeluje

Tvornica kartonaže i valovite lepenke (Wellenpappe)

Rožankowski i drug d. d.

Zagreb, Savska cesta 27.

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sombor, Split. Ekspozitura: Bled.

Uabilo na subskripcijo delnic tretje emisije.

Vsled sklepa občnega zbora, da se zviša delniška glavica

od 8,000.000 na 24,000.000 kron z izdajo novih delnic v nominalni vrednosti 16,000.000 kron

se daje na javno subskripcijo

40.000 (štiridesettisoč) delnic po 400 kron nominalne vrednosti

pod nastopnimi pogoji:

1. Kurz nove emisije je K 520— tel quel za optirane in neoptirane delnice.
2. Dosedanji delničarji imajo predpravo, da prevzam, vse delnice tretje emisije in zato se jim nudita za eno delnico prve ali druge emisije dve delnici tretje emisije po kurzu K 520— tel quel.
3. Ev. neoptirane delnice bo razdelil upravni svet med one podpisovalce, ki nimajo pravice opcije.
4. Subskripcijska mesta so:

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

Podružnice Zadružne gospodarske banke v Djakovem, Mariboru, Somboru in Splitu ter ekspozitura na Bledu.

Sveopća zanatljiska banka d. d. v Zagrebu in njena podružnica v Karlovcu.

5. Subskripcija traja od 1. junija do incl. 30. junija 1921.
6. Subskribent mora izkupilo za podpisane delnice pri prijavi polno v gotovini vplačati, sicer njegova prijava ne bi prihajala v ozir.
7. Dosedanji delničarji, ki hočejo uveljaviti svojo opcijsko pravico, morajo predložiti pri prijavi ali originalne delnice ali začasna potrdila o dodelitvi delnic 1. oz. 2. emisije.
8. Dodelitev delnic po končani subskripciji si popolnoma pridržuje upravni svet.
9. Nove delnice so deležne dividende od 1. julija 1921 in opremljene s kuponom za pol leta od 1. julija do 31. decembra 1921.
10. Vsakemu subskribentu bo izdala Zadružna gospodarska banka potrdilo o številu subskribiranih delnic in o celokupnem vplačanem znesku. Po dodelitvi delnic se izroče subskribentom proti vrnitvi potrdil originalne delnice ali začasna potrdila o številu dodeljenih delnic. Začasna potrdila se kasneje zamenjajo za originalne delnice.
11. Subskribentom, katerim se niso mogle dodeliti delnice ali ne v subskribirani višini, se vrne tozadevni znesek, oz. prebitek 15. julija 1921.
12. Kolikor znaša izkupilo za novo izdane delnice več kakor njihova nominalna vrednost, pripade v smislu § 7 pravil po odbitku emisijskih stroškov rezervnemu zakladu.

V Ljubljani, meseca maja 1921.

Upravni svet Zadružne gospodarske banke d. d. v Ljubljani.